

การจัดการระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล

โดย

พันเอก ทศพงษ์ บำเรอราช
อาจารย์วิทยาลัยการทัพบก

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2565

เอกสารวิจัยเรื่อง การจัดการระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก

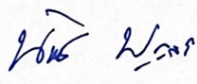
โดย พันเอก ทักษิณพงศ์ บำเรอราช

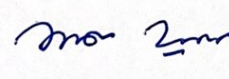
อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก นิพนธ์ บุญศิริ

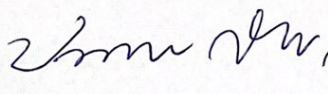
วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2565 และเห็นชอบให้เป็น
เอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

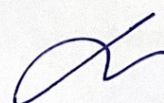
พลตรี ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก
(วิชาตี เอี่ยมไพจิตร)

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก ประธานกรรมการ
(นิพนธ์ บุญศิริ)

พันตำรวจเอก ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา
(นพดล บุรณันท์)

พันเอกหญิง กรรมการ
(ปีتما สมสนั่น)

พันเอกหญิง กรรมการ
(มนทิรา ยิ้มสมบุญ)

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย	พันเอก ทักษิณพงศ์ บำเรอราช
เรื่อง	การจัดการระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก
วันที่	กันยายน 2565 จำนวนคำ : X,XXX จำนวนหน้า : XX
คำสำคัญ	การจัดการ, ระบบการศึกษา, สื่ออิเล็กทรอนิกส์
ชั้นความลับ	ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเรื่องการจัดการระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก มีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาระบบการจัดการฝึกศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาลัยการทัพบกที่ผ่านมาและในปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษานโยบายการฝึกศึกษาและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2565 และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาลัยการทัพบกที่สามารถขับเคลื่อนนโยบายการฝึกศึกษาของกองทัพบก ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และแผนในระดับกองทัพบก ที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเริ่มต้นการศึกษาด้วยการค้นคว้าข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูล(Content Analysis) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการวิจัยตามที่กำหนดไว้

วิทยาลัยการทัพบกเป็นหน่วยงานด้านการฝึกศึกษากำลังพลบุคลากรของกองทัพบก รับผิดชอบในด้านการฝึกและศึกษาในหลักสูตรหลักประจำกองทัพบก นักศึกษาภาคเอกชนพลเรือน ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นนักยุทธศาสตร์ที่มีคุณภาพ ดังนั้นกรอบแนวความคิดในการศึกษาระบบดังกล่าวเพื่อศึกษาและค้นคว้าหาข้อมูล เมื่อทำการวิจัยแล้วจะทำให้ทราบถึงกรอบแนวคิด อุปสรรค ข้อขัดข้อง สภาพปัญหา และแนวทางในการพัฒนาวิทยาลัยการทัพบกต่อไป

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Tunhapong Bumrerraj
TITLE: The Management of Education System for Electronic Learning of Army War College
DATE: September, 2022 **WORD COUNT :** 6,890 **PAGES :** 23
KEY TERMS: Management, Education System, Electronic Learning
CLASSIFICATION: Unclassified

The purposes of this research, “The Management of Education System for Electronic Learning of Army War College” aims to describe 1) To study the system of training management through The Management of Education System for Electronic Learning of Army War College in the past and present. 2) To study of Army Training and Education Policy, B.E. 2022. 3) To study the develop an education management System for Electronic Learning of Army War College that can drive the Army's educational training policy, which is in line with the national security strategy and plans at the Army level on national strategy. which began the study by Documentary research and then used to analyze the Content Analysis, To answer the research objectives as defined.

Army War College is an agency for training personnel of the Royal Thai Army. Responsible for training and studying in the Army's main courses. Private and civilian students to become knowledgeable and capable strategists with quality, Therefore, the conceptual framework for studying such systems to study and research information, When researching, It will

reveal the conceptual framework, obstacles, obstacles, problem conditions, and guidelines for further development of the Army War College.

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่านที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้และประสบการณ์ที่ทรงคุณค่าอย่างสูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกนิพนธ์ บุญศิริ พันเอกหญิงปัทมา สมสนั่น พันเอกหญิงมนตรีรา ยิ้มสมบุญ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรประภา ภูมิมะกาญจนะโรแบร์ ที่กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล รวมถึงตรวจสอบต้นฉบับอย่างละเอียดจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ นอกเหนือจากข้อเสนอแนะทางวิชาการอันเป็นประโยชน์ในการวิจัยแล้ว ยังได้รับกำลังใจและคำชี้แนะที่เป็นประโยชน์ยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พันตำรวจเอก ดร.นพดล บุรณันท์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาในการทำวิจัยในครั้งนี้ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือการทำวิจัยฉบับนี้ให้เสร็จสมบูรณ์เป็นอย่างดี

ความดีอันเกิดจากผลงานการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้ผู้ที่มีส่วนร่วมในงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นทุกท่านด้วยความเคารพรัก ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารวิจัยฉบับนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อวิทยาลัยการทัพบกและผู้ที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไปที่ต้องการศึกษาข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ในการอ้างอิงต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	x
กรอบแนวคิดการวิจัย	x
วิธีการศึกษา	x
ประโยชน์ที่ได้รับ	x
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	x
xxxxxxxxxxxxx	x
xxxxxxxxxxxxx	x
xxxxxxxxxxxxx	x
xxxxxxxxxxxxx	x
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	x
xxxxxxxxxxxxx	x
xxxxxxxxxxxxx	x
xxxxxxxxxxxxx	x
xxxxxxxxxxxxx	x
บทที่ 4 บทสรุป	x
xxxxxxxxxxxxx	x
xxxxxxxxxxxxx	x
xxxxxxxxxxxxx	x
เอกสารอ้างอิง	x
ประวัติผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ตามหนังสือ ยก.ทบ. ลับ ด่วนมาก ที่ กท 0403/ 1593 ลง 7 ต.ค.64 โดยมีคำสั่ง กองทัพบกที่ 66/2564 เรื่อง นโยบายการฝึกศึกษาและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2565¹ กำหนดให้วิทยาลัยการทัพบกมีการปรับปรุงหลักสูตรและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อผลิตนักศึกษา ให้เป็นผู้นำทางยุทธการ ยุทธศาสตร์ และผู้บริหารระดับสูงของกองทัพบก อย่างเป็นรูปธรรม สามารถเป็นผู้บังคับการกรมและผู้อำนวยการกองของกองทัพบกและกองทัพบก ทั้งนี้เพื่อ เตรียมความพร้อมในการเข้ารับการศึกษา ณ วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร โดยเน้นหนักให้ มีความรู้ในระดับยุทธศาสตร์และยุทธการเป็นสำคัญ รวมทั้งให้มีการฝึกศึกษาวิชาการบริหาร หน่วยระดับสูงในบริบทของกองทัพบก เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้บรรลุภารกิจหลักของกองทัพบก ตลอดจนเน้นการฝึกศึกษาด้านยุทธศาสตร์ ยุทธการ การช่วยรบ และการบริหารในหน่วยทหาร ขนาดใหญ่ที่มุ่งไปสู่การทัพและการยุทธ์หลัก และเพื่อให้เป็นการบรรลุวัตถุประสงค์ของ ยุทธศาสตร์ทหารโดยให้มีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถฝึก ศึกษาผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับกำลังพลที่ไม่สามารถเข้ารับการศึกษาแบบประจำได้เนื่องจากติด ภารกิจสำคัญหรือมีราชการสนาม รวมไปถึงให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ให้มีความทันสมัยและ เป็นสากล กำหนดองค์ความรู้ที่ต้องการการแลกเปลี่ยนความรู้กับหน่วยงานด้านความมั่นคงและ มิตรประเทศได้

จากสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ทำให้ระบบการเรียนการสอน ต้องมีการเว้นระยะห่างทาง สังคมเพื่อป้องกันการแพร่ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) ดังนั้นรูปแบบการเรียน การสอนของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก ซึ่งถือเป็นหลักสูตรระดับสูงสุดของกองทัพบก จึงต้องปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ แต่ความมีคุณค่าของหลักสูตร การเตรียมการสอนให้เสร็จ สมบูรณ์ นักศึกษาสามารถเรียนรู้แล้วเข้าใจในบทเรียน โดยผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้น

เรียนทุกคนสามารถติดต่อ ปรีกษา ประสานงาน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้ เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยอาศัยเครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย อาทิ แอปพลิเคชันซูม (Zoom) แอปพลิเคชันไลน์ (Line Meeting) จึงถือเป็นโอกาสทางการศึกษา ความก้าวหน้าของระบบการศึกษาในโลกยุคใหม่ ตามนโยบายของวิทยาลัยที่กล่าวว่า Anywhere Anytime and Anybody คือ ผู้เรียนจะเป็นใครก็ได้ มาจากที่ใดก็ได้ และเรียน เวลาใดก็ได้ตามความต้องการของผู้เรียน

การศึกษามีติเกี่ยวกับผู้เรียนผ่านสังคมออนไลน์มีรูปแบบที่ตอบสนองการเรียนใน 2 ลักษณะได้แก่ ผู้เรียน ณ ที่ตั้ง (Onsite) และผู้เรียนทางไกล (Online) โดยการจัดการเรียนแบบ ผสมผสาน (Blended learning) โดย

ผู้เรียน ณ ที่ตั้ง (Onsite) หมายถึง ผู้เรียนที่เรียนในสถานที่และเวลาเดียวกัน ซึ่งส่วนใหญ่มักจะพักอาศัยอยู่ไม่ไกลจากสถานที่ซึ่งตกลงกันไว้ว่าจะมาเรียนร่วมกัน

ผู้เรียนทางไกล (Online) หมายถึง ผู้เรียนที่สามารถเรียนจากสถานที่ต่างกันในเวลาใดก็ได้ (Anywhere Anytime and Anybody) ดังนั้นผู้เรียนจะมีอิสระหรือความยืดหยุ่นเรื่อง สถานที่และเวลาการเข้าถึงเนื้อหาที่ต้องการศึกษามากกว่าผู้เรียนปกติ แต่ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนทางไกล (Online) ก็มักมีข้อจำกัดในด้านทางเลือกที่จำกัดของวิธีการเรียนการสอนหรือ โอกาสในการติดต่อสื่อสารกับผู้สอนและผู้เรียนด้วยกัน

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญและความประสิทธิภาพของหลักสูตร จึงมีความสนใจที่จะศึกษา การจัดการระบบการศึกษาเพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถรองรับการจัดการ ฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561² ที่สอดคล้อง กับการแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ ตลอดจนเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม จริยธรรม โดยมีจุดหมาย ร่วมกัน คือ ชำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก และเกิดค่านิยมร่วมกัน ได้แก่ ความ เพียรอันบริสุทธิ์ ความพอเพียง วิถีประชาธิปไตย ความเสมอภาคเท่าเทียม และเพื่อให้สามารถ

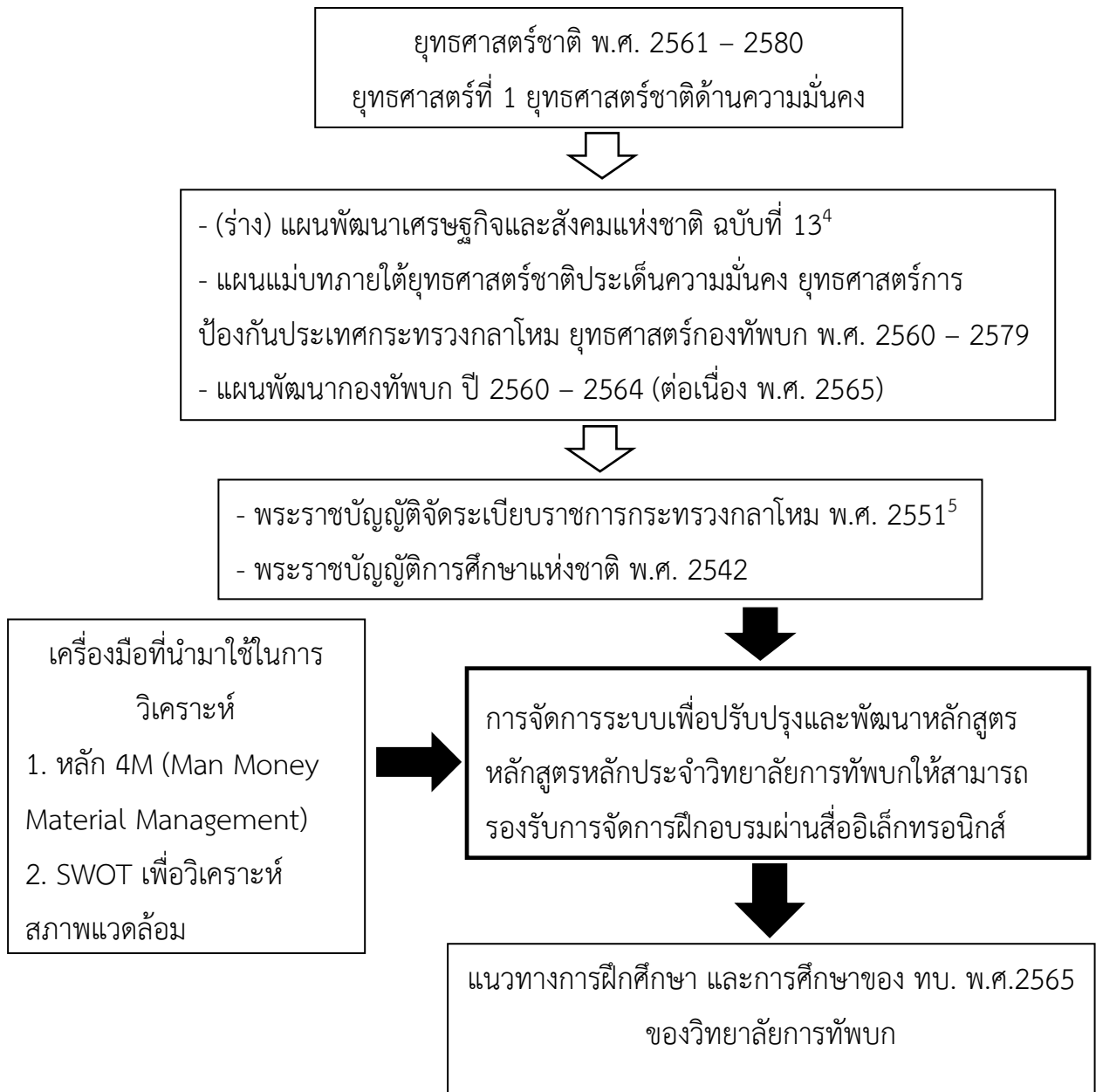
วัดผลการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ภายใต้สถานการณ์จำกัด และสอดคล้องกับนโยบายการฝึกศึกษาและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2565

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาลัยการทัพบก ที่ผ่านมาและในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษานโยบายการฝึกศึกษาและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2565 ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาลัยการทัพบกที่สามารถขับเคลื่อนนโยบายการฝึกศึกษาของกองทัพบก ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และแผนในระดับกองทัพบก ที่เกี่ยวกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)³

กรอบแนวคิดการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยตั้งโจทย์วิจัยไว้ว่า 1) ระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ของวิทยาลัยการทัพบกที่ผ่านมาทั้งอดีตและปัจจุบันเป็นอย่างไร 2) นโยบายการฝึกศึกษาและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2565 มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบกอย่างไร 3) แนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาลัยการทัพบก ควรมีรูปแบบใดในอนาคต สรุปรูปตามแผนภาพดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวความคิด

วิธีการศึกษา

1. แนวทางที่ใช้ในการศึกษา การวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงเอกสาร
2. ขอบเขตในการวิจัย ศึกษานโยบายการฝึกศึกษา และการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2565 เพื่อให้วิทยาลัยการทัพบกยึดถือเป็นแนวทางการฝึกศึกษาหลักสูตรทางทหารและการศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปี ก่อนการจัดทำเป็นนโยบายการฝึกอบรม และการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2566 – 2570
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เอกสาร นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง เช่น
 - 3.1 ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580
 - 3.2 (ร่าง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
 - 3.3 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็นความมั่นคง ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศกระทรวงกลาโหม ยุทธศาสตร์กองทัพบก พ.ศ. 2560 – 2579
 - 3.4 แผนพัฒนากองทัพบก ปี 2560 – 2564 (ต่อเนื่อง พ.ศ. 2565)
 - 3.5 นโยบายที่ผู้บัญชาการทหารบกมอบให้แก่หน่วยในโอกาสต่างๆ และยังคงสอดคล้องกับนโยบายการฝึกของกองทัพบก พ.ศ. 2560 – 2564 (ต่อเนื่อง พ.ศ. 2565)
 - 3.6 ข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้แก่บทความออนไลน์ ผลงานการวิจัยจากสถาบันการศึกษาที่ศึกษาในระบบออนไลน์
4. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาเชื่อมโยงระหว่างกันเพื่อเป็นข้อสรุปในการศึกษาและนำผลการศึกษามาเป็นข้อเสนอแนวทางการปรับปรุงและพัฒนา และนำมาวิเคราะห์ประเด็นปัญหาอุปสรรคของหลักสูตรหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบกให้สามารถรองรับการจัดการฝึกศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่อไป
5. ใช้รูปแบบการวัดและประเมินความก้าวหน้า (formative assessment) เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียนในทางปฏิบัติ โดยจำแนกเป็น 3 ระยะ คือ การวัดและประเมินผลก่อนเรียน การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน และการวัดและ

ประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการ

รายการ	2564	2565								
	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
เสนอโครงการวิจัย	↔									
เก็บรวบรวมข้อมูล		↔		↔						
วิเคราะห์ข้อมูล					↔		↔			
สรุปผลและอภิปรายผล								↔	↔	
จัดทำรูปเล่มวิจัย									↔	↔

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รับทราบจุดแข็งและจุดอ่อนของระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาลัยการทัพบกที่ผ่านมาและปัจจุบัน
2. ได้รับทราบนโยบายการฝึกศึกษาและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2565 มีส่วนเกี่ยวข้องการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถนำไปใช้ในการฝึกศึกษาของวิทยาลัยการทัพบกที่สามารถขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ชาติ

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การจัดการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในยุคดิจิทัลเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่เป็นอยู่เดิมเป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้า สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ซึ่งการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีองค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัด และการประเมินผล โดยรูปแบบการเรียนการสอนมีหลากหลายวิธี ที่จะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันได้ การพิจารณาองค์ประกอบและรูปแบบที่สอดคล้อง เหมาะสมกับลักษณะวิชา และบริบทของผู้เรียนจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ทางออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเรียนรู้เป็นเรื่องที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดด้วยเทคโนโลยีในปัจจุบันและนวัตกรรมที่สร้างสรรค์คอนเทนต์ (Content) อำนวยความสะดวกการสอนได้แค่ปลายนิ้วทำให้เราสามารถเรียนรู้ทุกเนื้อหาได้จากทุกคนทุกที่ทุกเวลาเพื่อไปสู่เป้าหมายเดียวกันในการเรียนรู้วิถีใหม่ (New Normal) เป้าหมายของการศึกษาอาจยังคงเดิมแต่ผู้เรียนสามารถใช้วิธีที่แตกต่างในการไปถึงจุดหมายได้นักศึกษาบางคนอาจเรียนรู้ได้เร็วกว่าหากได้รูปภาพหรือคลิปวิดีโอแต่นักศึกษาบางคนอาจชอบการฟังอาจารย์บรรยาย เพราะรูปแบบการเรียนรู้ของแต่ละคนไม่เหมือนกัน การกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนให้ไปได้ย่อมแสดงให้เห็นถึงการบริหารรูปแบบการเรียนการสอนหลังโควิด -19 (Social Distancing) และการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่ (New Normal) มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการทั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนนั้นต้องการการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนรู้ (Change Learning) เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) ที่เกิดขึ้น และด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดดังกล่าวได้ส่งผลต่อการเลื่อนเปิดสถานศึกษา และเกิดการแพร่หลายของแนวทางจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านเครือข่าย

อินเทอร์เน็ต และสารสนเทศขึ้นอย่างมากมาย ดังนั้น ผู้สอน ผู้บรรยายในฐานะผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่นักศึกษาต่างก็มีการปรับตัว และเตรียมทักษะเพื่อรับมือกับแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใหม่

1. การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาทั่วไปของการจัดการระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก

การศึกษาระบบการจัดการศึกษาโดยส่วนใหญ่ มุ่งศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของระบบการบริหารจัดการศึกษาในประเทศและต่างประเทศ การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของการจัดการศึกษาของประเทศนั้นเพื่อนำแนวคิดที่ได้มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทย ดังนั้นระบบการจัดการศึกษาของไทยยังส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน สำหรับการนำเสนอแนวคิดประเด็นระบบการจัดการศึกษาเป็นสาเหตุสำคัญต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับองค์ประกอบของการศึกษา และแยกวิเคราะห์เป็นลำดับถัดไป

องค์ประกอบในการจัดการศึกษา

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545 : 2) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษามี 8 ประการดังนี้

1) หลักสูตรหรือสาระเนื้อหาในการศึกษา ต้องทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

2) อาจารย์ผู้สอน ต้องได้รับการศึกษาอบรมมาทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการถ่ายทอด เพื่อให้สามารถถ่ายทอดความรู้และสาระวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) สื่อและอุปกรณ์การศึกษา เช่น อาคารสถานที่ ตลอดจนถึงอุปกรณ์ที่ทันสมัยอื่นๆ จะต้องมีย่างเพียงพอ อยู่ในสภาพใช้งานได้ และอาจารย์ผู้สอนต้องใช้สื่อเหล่านั้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

4) รูปแบบวิธีการเรียนการสอน ควรนำรูปแบบวิธีการเรียนการสอนใหม่ๆ มาใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียนแต่ละกลุ่ม และตรงกับธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละคน

5) ผู้บริหารและบุคลากรที่ทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ต้องได้รับการศึกษาอบรมที่ดี สามารถทำหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย และนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

6) งบประมาณหรือเงินทุนสนับสนุน ต้องได้รับการจัดสรรอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นเรื่องของการลงทุน ซึ่งผู้ลงทุนคือรัฐบาลในฐานะผู้รับผิดชอบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ

7) สถานที่ศึกษาและบรรยากาศแวดล้อม ต้องเหมาะสมเพียงพอ ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้

8) ผู้เรียน ถือเป็นองค์ประกอบที่จำเป็นที่สุดของการจัดการศึกษา และเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา การปรับเปลี่ยนความรู้และพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นเป้าหมายต่อผลสำเร็จในการจัดการศึกษา

ดังนั้นการจัดการศึกษาควรครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน นับตั้งแต่การเตรียมพร้อมก่อนเรียน การให้การศึกษาอบรม การประเมิน และการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่ององค์ประกอบในการจัดการศึกษาทั้ง 8 ประการข้างต้น วิทยาลัยการทัพบกจะต้องดำเนินการทั้งในด้านการจัดระบบ และการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายการฝึกอบรมและการศึกษาของกองทัพบก พุทธศักราช 2565¹ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาโดยรวมของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างแท้จริง

ระบบการศึกษาจำแนกส่วนประกอบได้เป็น 5 ส่วน ดังต่อไปนี้

1) ส่วนที่เป็นสภาพแวดล้อมหรือบริบท (context / situation) คือ สิ่งต่างๆ ที่อยู่ภายนอกที่มีอิทธิพลต่อองค์ประกอบส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทุกส่วน และสภาพแวดล้อมหรือบริบทดังกล่าวอาจเป็นปรากฏการณ์ทางกายภาพหรือจิตภาพก็ได้

2) ส่วนที่เป็นปัจจัยนำเข้า (input) คือ สิ่งต่างๆ ที่ต้องนำไปใส่เข้าไปเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ทรัพยากร วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ เป็นต้น

3) ส่วนที่เป็นกระบวนการแปรสภาพ (process) คือ กระบวนการ วิธีการหรือขั้นตอนในการทำงานที่กระทำต่อปัจจัยนำเข้าเพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ

4) ส่วนที่เป็นผลผลิต(output) คือ สิ่งที่เกิดจากการใส่ตัวป้อนเข้าไปในกระบวนการและทำให้เกิดผลขึ้นตามความมุ่งหมาย

5) ส่วนที่เป็นผลย้อนกลับ (feedback) คือ ส่วนที่ใช้กำกับและควบคุมให้ระบบดำเนินไปตามจุดมุ่งหมาย

จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาทั่วไปของการจัดการระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก โดยนำหลักการบริหาร 4M มาวิเคราะห์ ได้แก่ด้านบุคลากร (Man) ด้านการเงิน (Money) ด้านบริหารจัดการ (Management) และด้านวัสดุอุปกรณ์ (Materials) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) Man การบริหารคนหรือบุคลากร เป็นปัจจัยสำคัญของการระบบการศึกษาที่จำเป็นต้องมีคนที่ปฏิบัติงาน ผลงานที่ดีจะออกมาได้ต้องประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา มีขวัญและกำลังใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุข มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ผลที่ได้คือบุคลากรจะทุ่มเทการทำงานให้กับหน่วยได้อย่างเต็มความสามารถ ถือเป็น การได้ประโยชน์ทั้งผู้ให้และผู้รับการศึกษา

2) Money การบริหารเงิน หน่วยจำเป็นที่จะต้องมีงบประมาณเพื่อการบริหารงานหากขาดงบประมาณ การบริหารงานก็ยากที่จะบรรลุเป้าหมาย การจัดส่งบุคลากรไปฝึกอบรม ศึกษาเพิ่มเติมทั้งในและต่างประเทศ จะทำให้บุคลากรมีความรู้มีประสบการณ์ใหม่ๆ ที่จะนำมาถ่ายทอด หรือกลับมาพัฒนาหน่วยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) Management การบริหารจัดการ เป็นภารกิจของผู้บริหารหน่วยโดยตรงคือเป็นกลไกและตัวประสานที่สำคัญที่สุดในการประมวลผลักต้นและกำกับปัจจัยต่างๆ ทั้ง 3 ประการให้สามารถขับเคลื่อนไปได้โดยมีประสิทธิภาพจนบรรลุเป้าหมายของหน่วยงานตามที่ต้องการ

4) Material การบริหารทรัพยากรหรือวัสดุอุปกรณ์ หากหน่วยงานขาดวัสดุอุปกรณ์หรือทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะ เป็นระบบต่างๆที่มารองรับในการเรียนการสอน ระบบสารสนเทศ สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมใหม่ๆทางการศึกษา สถานศึกษา สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ หากหน่วยยังไม่มีความพร้อมในเรื่องดังกล่าวก็ย่อมจะเป็นอุปสรรคหรือก่อให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้

2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของ หลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก

สภาพแวดล้อมของระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหมดถือเป็นการสนับสนุนกิจกรรมด้านการเรียนการสอน ไม่เพียงแต่จะมีความหมายสำหรับผู้เรียนเท่านั้น แต่มีความหมายกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดในระบบการศึกษา เช่น ผู้สอน บุคลากรฝ่ายสนับสนุนและสถาบันการศึกษา ยกตัวอย่างเช่น ระบบการเรียนการสอนด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีแนวโน้มที่จะมีความหมายต่อผู้เรียนก็ต่อเมื่อสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีการจัดการและการนำเสนอที่ดี ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีประสิทธิภาพ มีความยืดหยุ่น และมีสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีที่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนได้ เมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และประสบความสำเร็จในการเรียนตามวัตถุประสงค์ การเรียนรู้และเป้าหมายของการเรียนในรายวิชา การมีความสุขจากการเรียนก็จะส่งผลต่อระดับความพึงพอใจจากผู้เรียน ซึ่งทั้งหมดจะส่งผลโดยตรงต่อสถาบันการศึกษาในแง่งบประมาณและการบริหารจัดการ (Morrison & Khan,2003)

จากการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมที่มีผลต่อระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผู้วิจัยใช้ SWOT Analysis เป็นเครื่องมือเพื่อวิเคราะห์จุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และ อุปสรรค (Threat) ในสภาวะภายนอกและสภาวะแวดล้อมภายใน เพื่ออธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องและมีผลต่อระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ดังนี้

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมมีผลต่อระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่มีศักยภาพในการจัดการศึกษา	1. ผู้สอนปฏิบัติงานสอนได้ไม่เต็มที่เนื่องจากมีภาระงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจำนวนมาก
2. หน่วยงาน และสถานศึกษาส่วนใหญ่ มีสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี สารสนเทศที่ค่อนข้างทันสมัย	2. ผู้สอนบางส่วนขาดทักษะในการใช้เทคโนโลยี

<p>จุดแข็ง (ต่อ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. สถานศึกษาส่วนใหญ่ผ่านการประเมินคุณภาพการศึกษาประจำปี 4. จัดการศึกษาได้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายทั้งหน่วยงานในภาครัฐ และภาคเอกชน 5. หน่วยงานทางการศึกษานำเทคโนโลยีสารสนเทศ มาใช้ในการบริหารจัดการศึกษา 	<p>จุดอ่อน (ต่อ)</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. ผู้เรียนบางส่วนขาด ความมีวินัย อดทน ความรับผิดชอบ 4. สถานศึกษามีพื้นที่จำกัดขนาดเล็กเกิดปัญหาเมื่อเจอเหตุการณ์โรคระบาด 5. บุคลากรสายสนับสนุนด้านการศึกษาไม่เพียงพอ
<p>โอกาส</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนการปฏิรูปการศึกษา 2. การมีเทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่ทันสมัยสามารถประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษา 3. การศึกษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกประเทศเพื่อนำมาพัฒนาการศึกษา พัฒนาความรู้ ความสามารถ นำมาพัฒนาการเรียนการสอน การเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 	<p>อุปสรรค</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงบ่อยทำให้นโยบายการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาไม่ต่อเนื่อง 2. ระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพยังไม่ครอบคลุมเต็มพื้นที่ 3. สื่อและเทคโนโลยีมีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการเสนอความต้องการงบประมาณในการจัดการศึกษา 4. สัดส่วนของงบประมาณเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่สอดคล้องกับการบริหารจัดการ 5. การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ ทำให้แผนการศึกษาต้องปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์

3. แนวทางการแก้ไขปัญหาระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลัก ประจำวิทยาลัยการทัพบก

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาโดยใช้เครื่องมือ TOWS Matrix ทำให้ได้กลยุทธ์ออกมาเป็น 4 รูปแบบ โดยการวิเคราะห์ที่สะท้อนความสัมพันธ์ ดังนี้

วิเคราะห์กลยุทธ์ที่ 1 (SO) เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาโอกาสในการทำงานมีความสำเร็จสูง

วิเคราะห์กลยุทธ์ที่ 2 (WT) เป็นสถานการณ์ที่เลวร้าย โอกาสในการดำเนินงานอาจไม่ประสบผลสำเร็จ

วิเคราะห์กลยุทธ์ที่ 3 (WO) เป็นสถานการณ์ที่วิทยาลัยการทัพบกต้องหาทางออกคือ กลยุทธ์พลิกตัว (เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายใน)

วิเคราะห์กลยุทธ์ที่ 4 (ST) เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน

รูปแบบกำหนดกลยุทธ์ต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก มีดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 (SO) เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนาโอกาสในการทำงานมีความสำเร็จสูง คือบุคลากรทุกคนพร้อมรับการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงการให้การศึกษา ซึ่งเป็นไปตามนโยบายสำคัญของวิทยาลัยการทัพบก มีการนำเทคโนโลยี สื่ออิเล็กทรอนิกส์มาทดแทนการศึกษาแบบปกติในห้วงการแพร่ระบาดของโรค การศึกษาสภาพแวดล้อมถือเป็นการเสริมสร้างประสบการณ์และเรียนรู้จากสถานที่จริง

กลยุทธ์ที่ 2 (WT) เป็นสถานการณ์ที่เลวร้าย โอกาสในการดำเนินงานอาจไม่ประสบผลสำเร็จ คือ บุคลากรทางการศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการเรียนการสอน และมีภาระงานมาก หาช่วงเวลาในการพัฒนาร่วมกันยาก หน่วยงานเจ้าของงบประมาณจำเป็นต้องลดกรอบเงินงบประมาณเพื่อนำไปใช้พัฒนาประเทศในด้านอื่น

กลยุทธ์ที่ 3 (WO) เป็นสถานการณ์ที่วิทยาลัยการทัพบกต้องหาทางออกคือ กลยุทธ์พลิกตัว (Turnaround-oriented Strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายใน คือบุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการเรียนการสอน และมีภาระงานมาก โดยใช้โอกาสที่มี

คือ ศักยภาพแวดล้อม การฝึกอบรม เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดให้กับหน่วยงาน ซึ่งหากวิทยาลัยการทัพบกสามารถใช้โอกาสจากบุคลากรดังกล่าว ก็จะทำให้มีโอกาสที่หน่วยงานจะมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับจากหน่วยภายนอกและไม่สามารถปรับลดงบประมาณได้

กลยุทธ์ที่ 4 (ST) สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงาน โดยบุคลากรทุกคนพร้อมพัฒนางาน ผู้บริหารมีความสามารถในการประสานงานดำเนินงานให้เป็นตามนโยบายการศึกษา ทั้งในสถานการณ์ปกติและไม่ปกติ แต่หน่วยงานเจ้าของงบประมาณจำเป็นต้องปรับลดงบประมาณเพื่อนำไปพัฒนาด้านอื่นๆ แทนที่จะรอให้สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง วิทยาลัยการทัพบกจำเป็นต้องเลือกใช้กลยุทธ์การแตกตัวหรือขยายขอบข่าย (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีสร้างโอกาสในระยะยาวต่อไป

4. ทางเลือกที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก

จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาทั่วไป วิเคราะห์สภาวะแวดล้อม และแนวทางการแก้ไขปัญหาระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก ผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ (Ends) ไว้คือ ระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ของวิทยาลัยการทัพบกที่ผ่านมาทั้งอดีตและปัจจุบันซึ่งมีการพัฒนาและได้นำนวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาทดแทนระบบการเรียนการสอนทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปแต่ยังคงไว้ถึงควมมีคุณค่าของหลักสูตร วิธีการ (Ways) โดยอาศัยนโยบายการฝึกศึกษาและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2565 ที่มีส่วนเกี่ยวข้องการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบกอันประกอบได้ด้วย ผู้บริหาร ผู้สอน ผู้รับการศึกษา รวมไปถึงรูปแบบการศึกษาที่จะต้องเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยเป็นปัจจัยสำคัญ ทั้งนี้ผู้วิจัยเสนอการกำหนดแนวทางในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของวิทยาลัยการทัพบก (Ways) ควรมีรูปแบบใดในอนาคต โดยมี 3 ทางเลือกดังนี้

1) การจัดทำโครงการห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) คือห้องเรียนที่มีการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environment) อย่างเหมาะสม ทั้งสถานที่ตั้งห้องเรียน โต๊ะเก้าอี้ ระบบไฟฟ้า เครื่องเสียง ระบบปรับอากาศ ที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ในห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมกลุ่มย่อย (Small Group) การบรรยาย (Lecture) โครงการงาน (Project Work) นำเสนอหน้าชั้นเรียน (Presentation) เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ (Learning Skill) และทักษะการเรียนรู้จากการสืบค้น (Research Skill) ได้ด้วยตนเอง เพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้เป็นรายบุคคลของผู้เรียน และการมีส่วนร่วมในการเรียน (Collaborative Learning) ของผู้เรียนและผู้สอนได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้งเป็นส่งเสริมให้ผู้สอนจำเป็นต้องพัฒนาสื่อและนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการศึกษาด้านการพัฒนาเพื่อความทันสมัยมาช่วยในการเรียนการสอน

2) การวัดและประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) เพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอนและตัดสินผลการเรียนในทางปฏิบัติ โดยจำแนกเป็น 3 ระยะ คือ การวัดและประเมินผลก่อนเรียน การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน และการวัดและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนการสอน เป็นการประเมินที่เน้นให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนอย่างเด่นชัด ประเมินบนพื้นฐานการปฏิบัติของผู้เรียนในสถานการณ์ที่เป็นจริงและการแสดงออกของผู้เรียนสอดคล้องกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ดังนั้นการจัดให้มีการวัดและประเมินความก้าวหน้า (Formative Assessment) คือความพยายามที่จะให้ข้อเสนอแนะโดยตรงและโดยละเอียดแก่ทั้งผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับประสิทธิภาพและการเรียนรู้ของนักศึกษา เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่สังเกตความต้องการและความก้าวหน้าของนักศึกษาในกระบวนการเรียนรู้

3) โครงการพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการทัพบก จากนโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ.2565 ด้านครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ได้กำหนดให้มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ และทักษะการปฏิบัติงาน โดยการจัดส่งเข้าร่วมกิจกรรม ฝึกอบรม ประชุมสัมมนา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ตลอดจนทักษะและประสบการณ์ด้านการใช้ เครื่องมือ/อุปกรณ์เทคโนโลยีระบบสารสนเทศ เพื่อนำมาใช้พัฒนาปรับปรุงหน่วยงานและสถาบันการศึกษาของกองทัพบกให้ทันสมัย รวมทั้งให้มีการพัฒนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ วิทยาลัยการทัพบกจึงจำเป็นต้องจัดให้มีการสัมมนาครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัย เพื่อให้การบริหารจัดการการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานสนับสนุนการศึกษาตามหลักสูตรมี ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

ตามคำสั่งกองทัพบก (ลับ) ที่ 66/2564 ลง 14 ต.ค. 64 เรื่องนโยบายการฝึกอบรมและการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2565 กำหนดให้วิทยาลัยการทัพบก ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สามารถรองรับการจัดการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (E - Learning) รวมถึงการประเมินผลให้เป็นมาตรฐาน สามารถวัดผลการปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ภายใต้สถานการณ์จำกัดได้ การนำนโยบายดังกล่าวไปดำเนินการ ผู้วิจัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าวิทยาลัยการทัพบก จะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การบริหารจัดการต่อระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก ให้มีความเหมาะสมอันประกอบไปด้วย

1. การจัดทำโครงการห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom)

เพราะบทบาทหน้าที่ของผู้ให้การศึกษาในวันนี้ ไม่ใช่เป็นผู้ถือครองความรู้แล้วส่งต่อให้ผู้เรียนอีกต่อไป แต่ความหมายของครู อาจารย์คือผู้สร้างกระบวนการจัดการศึกษา โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้ผู้เข้ารับการศึกษาเข้าถึงการเรียนรู้ที่ข้ามข้อจำกัดเดิม ๆ ด้วยสื่อการสอนอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งทำได้ตั้งแต่การออกแบบการสอน ควบคุมห้องเรียน สร้างการโต้ตอบ รวมถึงมอบหมายงาน ตรวจงาน และวัดผลการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์

วิทยาลัยการทัพบกมิให้การศึกษาวิชาการบริหารหน่วยระดับสูงในบริบทของกองทัพบก เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้บรรลุภารกิจหลักของกองทัพบก ตลอดจนเน้นการศึกษาด้านยุทธศาสตร์ ยุทธการ การช่วยรบ และการบริหารในหน่วยทหารขนาดใหญ่ที่มุ่งไปสู่การทัพและการยุทธ์หลัก ทั้งนี้ผู้เข้ารับการศึกษาจึงควรได้รับการศึกษาในลักษณะใกล้เคียงกับหลักสูตรในระดับเดียวกันหรือสูงกว่า ดังนั้นการจัดให้มีห้องเรียนอัจฉริยะ (Smart Classroom) จึงเป็นหนึ่งในปัจจัยที่ทำให้หลักสูตรมีความก้าวหน้าและทันสมัยกับบริบทในโลกยุคดิจิทัล ด้วยสื่อการเรียนการสอนยุคปัจจุบันที่เน้นด้านดิจิทัลมากขึ้น เนื้อหาบทเรียนสมัยใหม่จึงมีการเน้นเนื้อหาด้านการแก้ปัญหา การหาข้อมูล ถาม – ตอบ มากขึ้น

2. การวัดและประเมินความก้าวหน้า(Formative Assessment)

วิทยาลัยการทัพบกควรจัดให้มีการดำเนินการวัดและประเมินความก้าวหน้าเพื่อการปรับปรุงการเรียนการสอน

การประเมินความก้าวหน้า (formative Assessment) ประกอบด้วย

ระดับที่ 1 การสอนของครู อาจารย์

ระดับที่ 2 การปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนของผู้เรียน

ระดับที่ 3 การปรับเปลี่ยนบรรยากาศในห้องเรียน

ระดับที่ 4 การดำเนินการประเมินความก้าวหน้าทั้งสถานศึกษา

โดยกระบวนการทั้ง 4 ระดับ นี้เกิดจากการสังเกตและสัมภาษณ์ผู้สอนในวิทยาลัยการทัพบกจริง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลหลักฐานในการอธิบายการดำเนินงานการประเมินความก้าวหน้าใน 3 ระยะคือ การวัดและประเมินผลก่อนเรียน การวัดและประเมินผลระหว่างเรียน และการวัดและประเมินผลเมื่อสิ้นสุดการเรียนเพื่อให้มีความสอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติจริงในการจัดการเรียนการสอน

3. โครงการพัฒนาครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการทัพบก

3.1 เพื่อให้ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยการทัพบก

3.2 เพื่อให้ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้รับการศึกษาเป็นสำคัญ

3.3 เพื่อให้ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีความสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้เข้ารับการศึกษา

3.4 เพื่อให้ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีการประเมินผลการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เข้ารับการศึกษาและพัฒนาการของผู้รับการศึกษา

3.5 เพื่อให้ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้รับการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ

ตัวชี้วัด/เป้าหมาย

ด้านปริมาณ

1) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการทัพบกได้เข้าร่วมการสัมมนาอย่างน้อยร้อยละ 80 ของจำนวนกำลังพล

2) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา ร้อยละ 100

3) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้รับการศึกษาเป็นสำคัญ ร้อยละ 100

4) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้รับการศึกษา ร้อยละ 100

5) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีการประเมินผลการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้รับการศึกษาและอิงพัฒนาการของผู้รับการศึกษา ร้อยละ 100

6) ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษามีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ร้อยละ 100

ด้านคุณภาพ

ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยการทัพบก มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา มีความสามารถในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้รับการศึกษาเป็นสำคัญ มีความสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและผู้รับการศึกษา มีการประเมินผลการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้รับการศึกษาและอิงพัฒนาการของผู้รับการศึกษา มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้รับการศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ

บทที่ 4

บทสรุป

จากสถานการณ์โรคอุบัติใหม่ การแพร่ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) ที่กระทบรูปแบบการเรียนสอน ไม่ว่าจะเป็รรูปแบบในการให้การศึกษา การออกแบบห้องเรียน และการจัดการเรียนการสอนที่ไม่อาจเป็นรูปแบบเดิมได้อีกต่อไป ดังนั้นทิศทางการศึกษาปี 2021 คาดว่าจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั่วโลกแบบรายนาที่ เป็นปัจจัยบังคับให้สถานศึกษาต้องปรับตัวอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ใครก็ตามที่มองว่าตนเองเป็น 'มืออาชีพ' จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเสริมสร้างทักษะใหม่ๆ ให้ตัวเองอย่างต่อเนื่อง เพราะการศึกษาที่พวกเขาเคยได้รับเมื่อครั้งเริ่มต้นชีวิตได้ถูกพัฒนาอย่างสิ้นเชิง การเรียนรู้ใหม่ในทุกๆ วันอย่างไม่มีที่สิ้นสุดคือสิ่งที่สถาบันการศึกษาต้องทำ การสำเร็จการศึกษาในวันนี้เป็นเพียงแค่จุดเริ่มต้นของการเริ่มเรียนรู้ใหม่เท่านั้น จึงเป็นเหตุผลว่าทำไมสถาบันการศึกษาจึงมีส่วนสำคัญมากที่จะเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้การเรียนรู้ตลอดชีวิต ภายในห้องเรียนจำเป็นที่จะต้องเริ่มกระบวนการสอน "ทักษะการเรียนรู้ด้วยตัวเอง" ให้กับผู้เข้ารับการศึกาเพื่อในอนาคตหลังการจบการศึกษาไม่ว่าในระดับชั้นใดก็ตาม ผู้เรียนจะสามารถเริ่มต้นเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ทันที และตัดชุดความคิดเดิมๆ ที่ว่า "ใกล้จบการศึกษาแล้ว" ออกไป

การเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีทำให้วงการการศึกษาทั่วโลกได้รู้จักกับการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ แต่ก็ยังมอปฏิสเสธไม่ได้ว่าการเรียนผ่านจอไม่อาจได้ผลลัพธ์ดีเท่ากับการเรียนในห้องเรียน ที่ผู้สอนกับผู้เรียน รวมถึงผู้เรียนด้วยกันเองได้มีปฏิสัมพันธ์กันแบบเห็นหน้ากันจริงๆ การเรียนออนไลน์ที่ผ่านมามีเป็นเพียงทางเลือกหนึ่งที่ถูกใช้บางโอกาสเท่านั้น ทว่าเมื่อเกิดการแพร่ของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) การเรียนในโหมดออนไลน์ก็ได้กลายเป็น "ทางเลือก" มาเป็น "ทางหลัก" ของการเรียนการสอนในหลายพื้นที่ทั่วโลกทันที แต่ละประเทศจึงต่างพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนการสอนออนไลน์ของตัวเองออกมาในรูปแบบต่างๆ หรือไมก็่นำโปรแกรมเดิมที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้การปรับโหมดการเรียนการสอนมาสู่ออนไลน์แบบฉับพลันทันที ย่อมไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับเกือบทุกสถาบันทั่วโลก ที่ไม่เคยเรียนผ่านหน้าจอกันแบบร้อยเปอร์เซนต์ และอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญยิ่งไปกว่าเรื่องความไม่คุ้นชิน ก็คือความจริงที่ว่า

ไม่ใช่ผู้เรียนทุกคนที่พร้อมจะเปลี่ยนไปเรียนออนไลน์เต็มรูปแบบได้เหมือนกันหมด การทำให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนออนไลน์ได้อย่างเท่าเทียม การบูรณาการ การจัดระบบการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ และตรงกับวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น

ดังนั้นการจัดการระบบการศึกษาผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหลักสูตรหลักประจำวิทยาลัยการทัพบก ให้มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลและเพื่อให้สามารถนำประโยชน์จากการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพไปประยุกต์ใช้ต่อไปได้นั้น จึงสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ผู้สอนจะต้องกำหนดแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อสร้างจูงใจให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และจากข้อมูลการศึกษาจากผู้เรียนที่ป้อนกลับมา Feedback จะนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

1

2

3

4

5

6

7

8

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ พันเอก ทักษพงษ์ บำเรอราช

วัน เดือน ปีเกิด 2 ตุลาคม 2514

ประวัติสำเร็จการศึกษา

พ.ศ. 2539 ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง

พ.ศ. 2555 ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2545 - 2552 ประจําแผนก สถาบันวิชาการทหารบกชั้นสูง

พ.ศ. 2552 - 2554 ประจําแผนก วิทยาลัยการทัพบก

พ.ศ. 2554 - 2558 ประจํากอง วิทยาลัยการทัพบก

พ.ศ. 2558 - 2562 นายทหารงบประมาณ วิทยาลัยการทัพบก

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน อาจารย์ วิทยาลัยการทัพบก